

In dit nummer

10

DENNIS BOXHOORN

OP ZOEK NAAR DE ROOTS VAN TADEJ POGAČAR

De renner die het in zich heeft om alle grote wedstrijden te winnen

28

FRANK HEINEN

ELKE GIRO IS ER EEN VOOR DE EEUWIGHEID

Dagboek van drie lange weken

48

RIK
VAN PUYMBROECK

PATRICK LEFEVERE, DE MICK JAGGER VAN DE WOLFPACK

'Op mijn graf zal niet staan dat we de Tour nooit winnen'

58

WIEP IDZENGA

EVERY PICTURE TELLS A STORY (42)

Tour de France 2013: hoe Bau en Lau Nederland weer wielergek kregen

82

THOMAS SIJTSMA

DE EEUWIGE RITSELAAR HILAIRE VAN DER SCHUEREN IS GEEN DINOSAURUS MAAR EEN KAMELEON

Portret van de beste vriend van Jan Raas die van geen afscheid wil weten

94

WILLIE VERHEGGHE

ZWARTE ADELAAR OCAÑA

'Hautain heerser over kamwielen en cols'

98

ERIK BROUWER

DE SCHRIJVER UIT VOLGWAGEN 101 KAN GEEN GESLOTEN KROEG VINDEN

Antoine Blondin, de beroemdste chroniqueur
uit de geschiedenis van de Tour de France

128

BRIGADIER KODAK

JACQUELINE ANQUETIL, ESMERALDA MERCCKX EN ANDERE WINNARESSEN VAN ZOWEL DE TOUR ALS DE GIRO

112

NIEK PAS

COPPI IN AFRIKA

De campionissimo op tournee in Algerije,
Marokko en Tunesië

134

NANDO BOERS

BEROEP WIELRENNER DEEL 43: TOMS SKUJIŅŠ

'Ik ben blij dat wielrennen zo'n rare sport is'

126

ROBBERT TILLI

VIVA LA DOTTORESSA BALSAMO

De afgestudeerde Elisa Balsamo
kan zomaar keihard toeslaan

150

EN VERDER

COLUMN KARSTEN KROON LETTERKNECHT AUTEURS BIOGRAFIEËN

OP ZOEK NAAR DE ROOTS VAN

**TADEJ
POGAČAR**

- door -

DENNIS BOXHOORN

Hun zoon is inmiddels wereldberoemd, maar toch zijn journalisten nog altijd welkom bij de familie van Tadej Pogačar in het Sloveense dorpje Komenda. Tadejs moeder is trots, maar heeft ook last van diens faam. ‘Ik ben mijn identiteit kwijt, ik ben nu alleen nog maar de moeder van Tadej Pogačar.’ Een zoektocht naar de roots van ’s werelds beste wielrenner, de grote favoriet voor de Tourzege – als hij tenminste op tijd is hersteld van zijn val in Luik-Bastenaken-Luik.

EEN DAG NADAT Tadej Pogačar (24) in de voorjaarsklassieker Luik-Bastenaken-Luik tegen het pokdalige Waalse asfalt klapte en het door een gecompliceerde breuk aan zijn pols nog maar de vraag is of hij dit jaar aan de start van de Tour de France zal verschijnen, ontvangt zijn moeder Marjeta (53) in het ouderlijk huis in Komenda, een dorpje op een halfuur rijden van de Sloveense hoofdstad Ljubljana. Ze heeft speciaal voor de gelegenheid en op verzoek van haar jongste dochter brownies met flinke stukken walnoot gebakken en serveert Turkse koffie. ‘Niet roeren,’ haast ze zich erbij te zeggen. ‘Dan zit je straks drab te drinken.’

Aan de keukentafel zijn ook broer Tilen (26), zus Vita (16) en vader Mirko (60) opgetrommeld voor een gesprek over hun ‘*tamao*’ – Sloveens voor kleintje – die in september 2020 ineens beroemd werd toen hij op de voorlaatste dag van de Tour zijn landgenoot Primož Roglič versloeg in de afsluitende tijdrit en op 21-jarige leeftijd de op een na jongste winnaar ooit werd. Er is sindsdien veel veranderd in het leven van Tadej en ook in dat van zijn familie.

In het vrijstaande huis lijkt de tijd te hebben stilgestaan. Alles is er nog zoals de familie het 22 jaar geleden eigenhandig bouwde; veel hout, eenvoudig meubilair, pasteltinten op de muren, vitrages voor de ramen. De woning van een doorsnee Sloveens gezin met vier kin-

deren, met uitzicht op een beekje en een bosrand, en een moestuin vol met groenten. En zo wil het gezin Pogačar het graag houden. Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg, is het adagium. Die bescheiden houding hebben ze Tadej ook meegegeven.

Na die Tourzege en alle overwinningen die nog zouden komen, is hij geen steek veranderd, zeggen de mensen die dichtbij hem staan. Ondanks het vorstelijke salaris van zes miljoen euro per jaar dat hij verdient bij UAE Emirates – waarmee hij 's werelds bestbetaalde wielrenner is – blijft hij met beide benen op de grond staan. Hij geeft niet om weelde. Samen met zijn vriendin, profrenster Urška Žigart, woont hij in Monaco, in een appartement op de begane grond. De redenen van die verhuizing zijn bekend; renners kunnen in de omgeving perfect trainen. Bovendien betalen ze er geen inkomstenbelasting.

Niet dat Tadej en zijn vriendin het breed laten hangen. Wel kocht hij nog niet zo lang geleden twee auto's voor zichzelf; een Audi S3 en een Porsche GT3. Snelle en ook dure wagens. Dat deed hij op aanraden van zijn goede vriend en voormalig ploeggenoot Žiga Ručigaj. Thuis had het gezin Pogačar een Kia Rio en een sputterende Hyundai. Toen Tadej voor het eerst in de Audi A4 van zijn vriend zat, onderweg naar een trainingskamp in de bergen van het Italiaanse Livigno, wist hij niet wat hij meemaakte. Hij kon de kracht van zo'n auto niet geloven. 'Maar verder investeert hij zijn geld,' zegt Ručigaj. 'Af en toe koopt hij een mooi kledingstuk. Daar stuurt hij dan altijd eerst een foto van door met de vraag of het het geld waard is.'

De rest van zijn salaris zit in vastgoed en stichtingen. Zo richtte hij vorig jaar, toen zijn schoonmoeder na een lang ziekbed overleed, een stichting op waarmee hij onderzoek naar kanker financiert. En de juniorenploeg van de wielclub waar hij leerde fietsen, Rog Ljubljana, heet sinds zijn Tourzege Pogi Team. Tadej sponsort het en zorgt voor kleding, fietsen en helmen. Iedereen die je spreekt over Tadej Pogačar zegt hetzelfde: die jongen is sinds zijn succes geen spat veranderd.

Het zijn vooral vrienden, kennissen en buurtbewoners die sinds drie jaar met andere ogen dan voorheen naar de familie kijken. Met afgunst, jaloezie, zo voelt Marjeta dat. Dan vragen ze haar waarom ze überhaupt nog als docent Frans werkt, op twee verschillende lycea nog wel, om een schappelijk inkomen bij elkaar te schrapen. Tadej is toch steenrijk? Kan hij haar niet onderhouden?

En Mirko, waarom vraagt hij na een werkzaam leven bij een meubelfabriek niet wat geld aan zijn jongste zoon, om zijn huis mee op

te knappen? ‘Nee, dat doen we niet,’ zegt hij in het Sloveens, vertaalt door Tilen. ‘We praten niet over geld met Tadej. Hij zal het vast geven als we het nodig hebben, maar voorlopig redden we het.’ Marjeta valt hem bij: ‘Misschien vragen we hem wel om hulp als ik straks met pensioen ga, want de pensioenen zijn ontzettend slecht hier in Slovenië. We zullen het wel zien. We kunnen altijd ons huis nog verkopen en de wereld over reizen met onze camper.’

Tadej komt wel geregeld aan met sportkleding, die hij krijgt van zijn sponsors maar zelf niet nodig heeft. Zijn ouders dragen het met plezier; Marjeta heeft een trui aan van het Sloveense nationale team, Mirko een T-shirt van Adidas, een van de persoonlijke sponsors van zijn zoon.

Tientallen journalisten uit binnen- en buitenland kreeg de familie al over de vloer, vooral in de nazomer van 2020 toen iedereen in Slovenië wilde weten wie die snotneus was met dat eeuwige lokje haar uit de gaten van zijn helm, die zijn landgenoot een loer had gedraaid en bij wie hij met Parijs in zicht de gele trui had weggekaapt. Broedermoord, vond de buitenwacht, terwijl ze toch elkaars tegenstander waren en reden voor concurrerende ploegen. Maar in Slovenië, geen wieler- maar veel meer een wintersportland bij uitstek, werd dat niet goed begrepen. Die coup maakte Tadej Pogačar niet bepaald populair in eigen land, integendeel.

De mensen waren in de jaren daaraan voorafgaand van Primož Roglič gaan houden. Door zijn ongekende verhaal – de skivlieger die zowat te pletter viel op de grootste schans van het land, pas op zijn 23ste voor het eerst op een fiets zat en de Vuelta won – en zijn relaxte mentaliteit; toen hij eens viel in de Giro en zijn billen kapot schaafde, kwam hij naast de ploegleiderswagen rijden en zei hij met een grijns op zijn gezicht: ‘*Grande casino!*’ – wat zoiets betekent als ‘een grote puinhoop’. En nadat hij in 2020 de Tour had verloren, won hij een paar weken later de Vuelta. ‘Je moet gewoon doorgaan hè,’ zei Roglič.

Roglič zou de eerste Sloveense Tourwinnaar in de geschiedenis worden tot zijn landgenoot, een jochie dat pas bezig was aan zijn tweede jaar als prof, daar in extremis en eigenlijk onbedoeld een stokje voor stak. Toen Tadej Pogačar aan de voet van La Planche des Belles Filles in etappe twintig van de Tour van fiets wisselde, had hij geen tijd om zijn fietscomputer van het ene naar het andere stuur te verplaatsen. Er zat niets anders op dan blind omhoog te beuken, zonder

te weten of hij zichzelf over de kop zou fietsen. Rijden op gevoel. En dat gevoel zat goed die dag. Hij had superbenen. Onderweg naar de top kreeg hij van de ploegleiding door dat hij zou gaan winnen. De etappe, dacht hij, maar niet de Tour.

Aan de finish was hij even verbijsterd als de rest van de wiewereld. ‘Kijk eens wat Pogačar Roglič heeft aangedaan,’ kopten de Sloveense kranten de volgende dag. Dat sentiment leeft nog altijd in Slovenië. ‘Mensen hebben door die ene dag nog steeds moeite om Tadej te zien als de sportheld die hij is,’ zegt Miha Hočvar, wiewerjournalist bij de Sloveense krant *Delo*, aan een kop koffie om de hoek van de redactie in Ljubljana. ‘Maar hij was gewoon beter, dat heeft Primož ook erkend. Het is sport en daar gaat het om winnen. Veel mensen hier zien dat anders. Zij zitten nog vast in dat moment.’

Hočvar ziet het aan de kijkcijfers van de uitzendingen die zijn mediabedrijf vorig jaar maakte. ‘Toen zonden we zowel de Tour met Pogačar uit als de Vuelta met Roglič. Normaal zou je denken dat de Tour populairder is, maar het omgekeerde was waar. De Vuelta werd beter bekeken, totdat Roglič crashte en op moest geven. Het publiek heeft iets met een nummer twee. Denk maar aan hoe groot Raymond Poulidor in Frankrijk is geworden.’

En zelfs de familie Pogačar had aanvankelijk moeite met de ongelooflijke prestatie van de jongste zoon. Ze zaten met z’n allen op de lederen bank in de woonkamer voor de tv, toen Tadej de wiewereld in verbijstering achterliet. Op Tilen en de oudste dochter Barbara na, die waren met wat vrienden in een camper naar de Vogezen gereden om Tadej aan te moedigen.

Toen zijn zoon virtueel in het geel reed, kon Mirko thuis zijn tranen niet de baas. En Vita, toen dertien, sprong in de rondte als een bezetene. Marjeta zat met een gevoel dat het midden hield tussen trots en ongeloof naar het scherm te kijken. ‘Ik riep: die klok klopt niet. Dit kan niet. *No way*.’ Even werd het stil in huize Pogačar. Marjeta en Mirko keken elkaar aan en schudden het hoofd. De twee waren totaal in de war. ‘Dit klopt niet. Dit was niet de bedoeling. We voelden ons zo slecht voor Primož dat we eigenlijk niet blij konden zijn.’

De volgende dag zaten ze in een vliegtuig onderweg naar Parijs, op uitnodiging van de Sloveense wiewerfederatie, en zagen ze ’s avonds hoe Tadej op de Champs Élysées in het geel werd gehesen. Alleen Tilen, de oudste broer, had het succes zien aankomen. ‘Een dag ervoor zei ik: hij gaat de Tour winnen. Ik geloofde in hem.’ En hij kon het weten.

Tilen Pogačar nam zijn twee jaar jongere broertje tijdens hun jeugd vaak op sleeptouw. Ze gingen allebei naar de Osnovna Šola, de lagere school in Komenda, speelden en vochten samen, zoals broers dat doen. Tilen irriteerde zijn kleine broertje als hij weer eens tot laat thuis aan het feesten was en Tadej eigenlijk allang moest slapen. Hun jeugd was fijn, ze ontwikkelden een sterke band samen.

Maar al vroeg zag Tilen dat Tadej anders is dan hij. ‘Ik ben meer een observeerder en denk over al mijn keuzes eerst honderd keer na. Als Tadej iets in zijn hoofd heeft, dan doet hij het gewoon, zonder achterom te kijken. Wat hij wil, zal hij krijgen ook.’ Moeder Marjeta: ‘Mijn oudste twee, Tilen en Barbara, zijn de knappe koppen van de familie. Ze zijn slim, dat hadden we al gauw door. Tadej had het minder op met school. Hij was rustelozer, maar ook creatiever dan de rest.’

Ze herinnert zich hoe gedisciplineerd Tilen was en hoe zwaar ze het had om de kleine Tadej in het gareel te houden. Hij zat vol met energie. Tijdens een zomervakantie aan de Kroatische kust verloor Marjeta haar jongste zoon een paar minuten uit het oog doordat ze in gesprek raakte met vrienden. Toen ze over haar schouder keek, kreeg ze de schrik van haar leven. Tadej, drie jaar oud en nog zonder zwemdiploma, was op een luchtbed gekropen, had een duikbril op zijn neus gezet en was er op een of andere manier in geslaagd zich in zee te laten glijden. ‘Ik ben er meteen ingesprongen en kon hem nog maar net vastpakken,’ zegt Marjeta. Tilen kan zich het voorval ook nog herinneren: ‘De zee had hem bijna gegrepen.’ Mirko was op zijn beurt altijd bang dat Tadej zich zou bezeren, ergens van af zou vallen, wat eigenlijk nooit is gebeurd.

‘Dat is een godswonder,’ zegt Marjeta. ‘Hij was zo ontzettend hardleers. Als ik zei dat hij iets niet mocht doen, probeerde hij het júíst. In de auto trok hij altijd zijn gordel los en dan ging hij tussen de voorstoelen in zitten. Het is weleens gebeurd dat ik hard moest remmen en hij naar voren vloog. Hij zat onder het bloed en ik was in paniek. Of hij brandde zich aan het fornuis, zijn handen vol met blaren. Toen hij genezen was, deed hij het gewoon weer. Hij was hardleers, typisch Tadej. Dat veranderde toen hij op zijn achttiende ineens riep dat hij ooit de Tour de France wilde rijden.’

Aanvankelijk volgde Tadej zijn grote broer in alles wat hij deed. Ging Tilen op voetbal, dan wilde Tadej dat ook. Ze hebben overal in het veld wel een keer gestaan, maar genoten allebei het meest van keepen.

‘AH, U BENT DE MOEDER VAN TADEJ POGAČAR!’ – ‘NEE, IK BEN DE MOEDER VAN VIER KINDEREN’

Ze waren klein van stuk, maar beiden atletisch genoeg om ballen te stoppen. Daarna werd het wielrennen. Toen Tilen op zijn elfde lid werd van wielierclub Rog, even buiten Ljubljana, moest en zou Tadej volgen. Terwijl hij eigenlijk nog twee jaar te jong was om überhaupt mee te mogen doen bij de jongste categorie.

In die periode, zo rond 2005, was het Sloveense wielrennen praktisch onbestaand. Dat betekent niet dat er in het land van de Julische Alpen en de Karawanken niet gefietst werd, maar echte kampioenen waren er in het voormalig Joegoslavië niet geweest. ‘We maakten deel uit van het Oostblok en het was niet makkelijk voor renners uit Joegoslavië om een ploeg te vinden in het buitenland,’ legt wieljournalist Miha Hočvar uit. ‘Niemand had de ballen om de oversteek te maken. Het talent dat we hadden, kwam in Italië terecht, voor ons het beloofde wielerland. Daar moesten ze genoeg nemen met een knechtenrol. Pas halverwege de jaren tachtig zijn er een paar renners doorgebroken.’

Hij noemt namen als Vinko Polončič, Jure Pavlič, Primož Čerin, renners die nu waarschijnlijk geen bellen meer doen rinkelen, maar destijds de eersten waren die namens Joegoslavië aan de Giro en de Tour meededen. Pas met Andrej Hauptman begon een Sloveen ook daadwerkelijk prijzen te winnen, met een bronzen medaille bij het WK van Lissabon in 2001 als hoogtepunt. Dat is, tot op de dag van vandaag, nog steeds de enige Sloveense WK-medaille in de historie.

‘Als Sloveense ouders deed je je kinderen niet zo gauw op wielrennen,’ vertelt Miha Koncilija, jeugdtrainer bij wielierclub Rog, op een zonovergoten terras in zijn wielertenu. Hij heeft er een fietstocht van negentig kilometer met wat intervallen opzitten met een groepje renners van het Pogi Team. ‘Het was kostbaar om fietsen aan te schaf-

fen en bovendien bestond het idee dat je het hele weekend kwijt was om je kinderen naar koersen in binnen- en buitenland te brengen.’

Omdat Koncilija talent wilde spotten, ging hij Sloveense basisscholen af met fietsen en hometrainers en liet hij daar kinderen tijdens de gymles een test op doen. ‘Ze moesten twee minuten volle bak fietsen. De besten haalden 1200 meter. Soms zag ik iemand die ontzettend z’n best deed of heel rank gebouwd was. Dan gaf ik ze informatie over onze club mee of belde ik de ouders. Dat heb ik tien jaar lang volgehouden. Op een goede dag kwamen Tilen en zijn broertje Tadej binnen.’

Tilen Pogačar legde een goede test af en in zijn kielzog volgde Tadej, twee jaar jonger en twintig kilo lichter. Hij was eigenlijk nog te jong om al lid van de club te worden, maar hij wilde dat per se, dus liet Koncilija hem begaan. Er is een iconische foto uit die prille periode waarop de kleine Tadej, amper negen jaar oud, zich over een groen, stalen frame van 28 inch heeft gevouwen. De fiets is veel te groot, hij kan nauwelijks bij de trappers en om het stuur vast te houden, moet hij veel verder rijden dan ideaal is. De eerste paar wedstrijden werd Tadej dan ook kansloos laatste.

‘Hij woog misschien veertig kilo, was veel lichter dan de jongens met wie hij moest trainen,’ herinnert Koncilija zich. ‘Heuvelop was dat niet zo’n probleem, maar vooral op het vlakke moest hij een tijd lang vechten om erbij te blijven. Maar het lukte wel. Tadej maakte overal een spelletje van. Hij vond het gewoon leuk om met zijn vrienden te fietsen. Hij koerste nog niet omdat hij wilde winnen.’

Na twee jaar spelenderwijs koersen zag Andrej Hauptman, die na een behoorlijk succesvolle carrière bij Lampre en Fassa Bortolo coach werd bij het eliteteam van Rog Ljubljana, Tadej voor het eerst in actie tijdens een plaatselijk criterium. Hij had medelijden met dat jochie dat achteraan het peloton bungelde, vertelt hij. Tadej was in die periode twee koppen kleiner dan de renners tegen wie hij moest koersen.

‘Help die jongen eens,’ zei Hauptman tegen de organisator.

‘Hoezo?’ reageerde die. ‘Hij ligt niet achteraan, hij heeft iedereen een rondje gedubbeld.’

Hauptman kon alleen maar glimlachen. Tadej was zijn tijd toen al ver vooruit. ‘Zo veel beter dan de rest,’ zegt Hauptman, ‘ook op het vlakke. Hij was niet altijd de sterkste, maar wel de slimste. Hij ging ook heel goed met zijn energie om. In de winter deed hij het rustig aan, laadde hij zijn batterij op, om dan voor aanvang van het seizoen